

Warszawa, ¹⁴ października 2015 r.

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DUS. 0700.267.2015.MJ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 15.10.15.
nr 4239 podpis *Borusiewicz*

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 15.10.15.
nr 6252 podpis *LM*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przekazaniem przy piśmie z dnia 11 września br., znak: BPS/043-81-3514/15, oświadczeniem senator Alicji Zając, złożonym podczas 81. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 września br., w sprawie „zmniejszenia lub zawieszenia emerytury lub renty socjalnej w razie osiągnięcia przez świadczeniobiorcę przychodu w kwocie wyższej niż 70% i 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia”, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W polskim ustawodawstwie przyjęto rozwiązanie kompromisowe, umożliwiające łączenie przychodów z pracy z prawem do pobierania świadczenia emerytalno-rentowego, wprowadzając w tym zakresie pewne ograniczenia. Osiąganie przychodów z pracy zarobkowej przez rencistę lub emeryta może zatem powodować zmniejszenie lub zawieszenie wypłaty świadczenia.

Szczegółowe zasady postępowania w przypadku podjęcia pracy zarobkowej przez osobę, która z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym nabyła prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej, są uregulowane przepisami art. 103-105 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zmian.).

Zgodnie z tymi przepisami, prawo do pobierania pełnej emerytury, niezależnie od wysokości przychodów z pracy zarobkowej mają emeryci, którzy osiągnęli wiek emerytalny. Natomiast tzw. wcześniejsi emeryci, którzy nie osiągnęli jeszcze wieku emerytalnego, jak również osoby uprawnione do renty (z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej) mogą pobierać całe należne świadczenie, jeśli zarabiają nie więcej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 30 listopada 2015 r. kwota dopuszczalnego przychodu wynosi 2.698,50 zł miesięcznie.

Jeśli przychód z pracy jest wyższy, ale nie przekracza 130% przeciętnego wynagrodzenia (do dnia 30 listopada 2015 r. jest to kwota 5011,40 zł miesięcznie) – świadczenie wypłaca się w wysokości zmniejszonej o kwotę przekroczenia, nie więcej jednak niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia, ustalaną corocznie 1 marca, zgodnie z art. 104 ust. 8 ww. ustawy. Kwota maksymalnego zmniejszenia jest zróżnicowana w zależności od rodzaju świadczenia i wynosi obecnie:

- 561,70 zł w przypadku emerytury i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- 421,31 zł w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,
- 477,47 zł w przypadku renty rodzinnej dla jednej osoby.

Jak z powyższego wynika, emerytowi, którego zarobki przekraczają dopuszczalny limit o kwotę niższą niż 561,70 zł, wypłaca się emeryturę zmniejszoną jedynie o kwotę przekroczenia. Jeśli natomiast jego zarobek przekracza dopuszczalny limit o kwotę wyższą niż 561,70 zł, to emerytura podlega zmniejszeniu jedynie o kwotę maksymalnego zmniejszenia.

Zawieszenie wypłaty świadczenia powodują przychody powyżej 130% przeciętnego wynagrodzenia. Należy jednak podkreślić, że w tym przypadku również istnieje możliwość uniknięcia całkowitego zawieszenia wypłaty świadczenia emerytalnego-rentowego przysługującego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Obowiązujący stan prawny przewiduje bowiem możliwość dokonania zwrotu kwoty równej kwocie tego przekroczenia (pomniejszonej o kwotę pobranej zaliczki na podatek dochodowy) na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego. Jeżeli świadczeniobiorca dokona takiej wpłaty, to przy rozliczaniu prawa do świadczeń jest traktowany tak jak osoba, która osiągała przychód wyższy niż 70%, ale nie przekraczający 130% przeciętnego wynagrodzenia. Tym samym zachowuje prawo do emerytury lub renty w wysokości pomniejszonej o maksymalną kwotę zmniejszenia.

Jak z powyższego wynika, w systemie ubezpieczeń społecznych w pełni realizowana jest postulowana przez Panią Senator zasada „złotówka potrącenia za złotówkę przekroczenia”.

Renta socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. 2013 r., poz. 982) ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Rencista socjalny, ze względu na stan zdrowia i wiek w jakim nastąpiło naruszenie sprawności organizmu skutkujące całkowitą niezdolnością do pracy, nigdy nie miał szansy na podjęcie zatrudnienia i nigdy nie były odprowadzone na jego rzecz składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, uzasadniające wypłatę świadczenia z tegoż źródła. Źródłem finansowania renty socjalnej jest w całości budżet państwa. Renta socjalna wynosi 84% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 6 ustawy o rencie socjalnej).

Obowiązujące przed 2012 r. bardzo restrykcyjne przepisy, dotyczące pobierania renty socjalnej i osiągania przychodów z pracy zarobkowej, stanowiły poważną barierę dla podejmowania aktywności zawodowej i tym samym ograniczały możliwości samodzielnej poprawy poziomu życia. Biorąc pod uwagę fakt, że problem dotyczy populacji ludzi młodych, wskazane jest, aby osobom tym stwarzać warunki sprzyjające jak najszerszemu włączeniu ich do grupy osób aktywnych zawodowo, co najskuteczniej przeciwdziała wykluczeniu społecznemu. Dlatego Sejm RP uchwalił przy wsparciu Rządu ustawę nowelizującą ustawę o rencie socjalnej, która z dniem 1 stycznia 2012 r. podwyższała próg dopuszczalnego przychodu dla rencistów socjalnych z poziomu 30% do 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych. Jak już wspomniałem, w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 30 listopada 2015 r. kwota ta wynosi 2.698,50 zł. Tym samym osoba, która pobiera rentę socjalną wynoszącą obecnie 739,58 zł i jednocześnie pracująca, może osiągnąć maksymalny miesięczny przychód w wysokości 3.438,08 zł.

Mając na uwadze powyższe nie są obecnie prowadzone prace legislacyjne nad zmianą przepisów ustawy o rencie socjalnej.

2 *proszamtem*

z up. *MINISTER
POLSKIEGO RZĄDU*

Marek Bucior

